

24%

15%

38%

21%

2022-2030

Sammanställning av medlemskonsultationen hösten 2021 för framtagande av Amnesty Sveriges verksamhetsstrategi 2022-2030.

58%

48%

57%

40%

Bakgrund

I september 2021 fattade *Global Assembly*, Amnesty Internationals högsta beslutad organ, beslut om ramar för verksamhetsstrategi för hela amnestyrörelsen 2022-2030. Eftersom konsultationsprocessen hade pågått under i ett par års tid visste vi i stora drag hur den globala strategin skulle komma att se ut redan efter sommaren 2021. I samband med det inledde därför sekretariatet, på uppdrag av styrelsen, en konsultation med medlemmar för att ge inflytande över vad Amnesty Sveriges ska fokusera på under 2022-2030. Vi inledde arbetet med att ta fram vår egen verksamhetsstrategi. Det första steget i processen var att skicka ut en enkel enkät brett i organisationen. Enkäten bestod av en huvudfråga som handlade om att prioritera mellan människorättsområden. Den globala strategin har två huvudfrågor, vilka är yttrandefrihet & det offentliga rummet samt ojämlikhet/ickediskriminering. Under dessa övergripande frågor definieras andra områden och vi valde att i enkäten presentera sju möjliga människorättsfrågor. De som svarade på enkäten uppmanades därför att av dessa sju människorättsfrågor prioritera tre. Enkäten besvarades av 1414 personer, varav drygt 300 personer valde att förklara sina svar. Utöver detta skickade två arbetsgrupper in sina kommentarer på enkäten separat. Därefter lanserades en digital plattform; *Basecamp* - där medlemmar kunde föra en mer fördjupad diskussion om prioriteringar. Ca 50 aktivister anmälde sig till Basecamp och av dessa var ca tio personer aktiva i forumet. Efter enkäten och Basecamp tillsattes tematiska fokusgrupper kring några människorättsfrågor i syfte att ge mer konkret input till riktningar i den kommande strategin. Fokusgrupperna bestod av en blandning av aktivister, styrelserepresentanter och anställda. Denna sammanställning redogör för enkäten och Basecamp.

Prioriteringar

Den globala strategin prioriterar två huvudfrågor för perioden 2022-2030, vilka är yttrandefrihet och det offentliga rummet samt ojämlikhet/ickediskriminering. Under dessa övergripande frågor definieras andra områden. Utifrån dessa valde vi att tydliggöra sju möjliga människorättsfrågor att prioritera. var det två frågor som majoriteten som besvarade enkäten ansåg att Amnesty Sverige bör prioritera under kommande år: yttrande-, mötes- och föreningsfrihet och kvinnors rättigheter.

Yttrande-, mötes- och föreningsfrihet	58%
Kvinnors rättigheter	57%
Hbtqi-personer rättigheter	24%
Rasism	40%
Rätten till hälsa och boende	21%
Klimaträttvisa	38%
Migranternas och flyktingars rättigheter	48%
Företagsansvar	15%

Eftersom de som svarade på enkäten kunde välja tre frågor överstiger summan 100%. De allra flesta av kommentarerna i enkäten handlade om att det är svårt att prioritera eftersom alla frågor anses viktiga. I 53 av kommentarerna har ordet "svårt" nämnts, just i relation till valet.

“Alla områden är så viktiga, det är nästan helt omöjligt att välja. Att prioritera vissa frågor över andra är så svårt - jag är glad att jag inte behöver ta de besluten.”

I enkäten har också många valt att berätta hur de har resonerat kring sina prioriteringar:

- De flesta som har svarat har förklarat med att de just på de områden de valt ser störst människorättsutmaningar. Några har svarat att det skett utifrån det som känns viktigt just när enkäten besvarades. Några har valt utifrån situationen i Sverige och vilka frågor Amnesty Sverige bör driva här men att de hade valt annorlunda om de hade utgått ifrån ett internationellt fokus. Andra har utgått ifrån ett internationellt perspektiv.
- Många har resonerat utifrån vilka rättigheter som de anser vara förutsättningar för andra, men de som har svarat på enkäten har dragit olika slutsatser. Yttrande-, förenings- och mötesfriheten har oftast nämnts som en förutsättning för andra rättigheter, medan andra menar att klimaträttvisa och kvinnors rättigheter är förutsättningar för andra rättigheter.
- Många har också resonerat utifrån vad de anser är Amnestys kärnfrågor, men även här har de landat i olika slutsatser. Yttrandefriheten är den rättighet som oftast anses vara en kärnfråga för Amnesty, men även antirasism, rätt till hälsa/boende och klimaträttvisa nämns som Amnestys kärnfrågor.
- Några har nämnt att de gjort prioriteringar utifrån var de anser att Amnesty Sverige har störst mervärde.

I Basecamp var det delvis andra frågor som diskuteras flitigast. Flyktingar och migranternas rättigheter, klimaträttvisa samt kvinnors rättigheter och rasism var de frågor där flest inlägg gjordes.

“Utvecklingen i världen går åt fel håll! På så många ställen i världen backar man på kvinnors rättigheter, rasismen breder ut sig och lagar som ska skydda HBTQI-personer försämras.”

“Yttrande osv frihet krävs för att säkerställa de andra rättigheterna: “Alla är viktiga, vilket gör det mycket svårt att välja. Men genom att arbeta för yttrande-, förenings och mötesfriheten så arbetar man även för att ge människor egenmakt att påverka sin situation, och jag tror att många frågor därmed kan falla under detta”.

“Främlingsfientlighet och rasism har fått legitimitet och vuxit enormt i Sverige efter den migrationspolitik som förts och förs sedan 2015. Totalt utan humanism.”

Yttrandefrihet

- Yttrande-, mötes- och föreningsfrihet är, tillsammans med kvinnors rättigheter, den fråga som flest vill prioritera.
- Det är en fråga som många vill se ett internationellt perspektiv på samtidigt som det också lyfts svenska perspektiv.
- Övervakningssamhället, den tekniska utvecklingen och hat och hot är frågor som lyfts. Det lyfts också ur perspektiv såsom segregation & rasism.

Kvinnors och HBTQI+-personers rättigheter

- Kvinnors rättigheter är i konsultationen, tillsammans med yttrandefrihet, den fråga som flest anser att Amnesty Sverige ska fortsätta att prioritera.
- I konsultationen syns att vi har ett tydligt pågående arbete vad gäller kvinnors rättigheter som flera ger uttryck för bör fortsätta. Det handlar om sexuell och reproduktiva rättigheter, rätten till abort och våld mot kvinnor.

Flyktingars och migranternas rättigheter

- Flyktingar och migranternas rättigheter är en fråga som medlemmar anser att Amnesty Sverige bör fokusera på. Det syns både i enkäten och på Basecamp.
- Individperspektivet lyfts, men även att det är en fråga som måste ses ur ett EU- och internationellt perspektiv med ett fokus på rättssäkerheten i alla faser av flyktingtillvaron.
- Det uttrycks ett tydligt behov av att tänka nytt i hur vi driver dessa frågor i Sverige i dagens politiska landskap. Flera av kommentarerna handlar om utmaningar - bland annat som aktivist - att driva frågorna med de låsta positionerna kring flyktingar och migranter som råder i Sverige.

Antirasism

- Medlemmar efterfrågar ett antirasistiskt arbete. Det syns både i enkäten och på kommentarer i Basecamp.
- Det är tydligt att Amnesty Sverige behöver hitta sin roll i ett antirasistiskt arbete. Vilket är vårt mervärde? Var kan vi göra störst skillnad?
- Kommentarererna lyfter rasism brett samtidigt som några lyfter rasism mot samer och flyktingar och migranter som specifika grupper.

Klimaträttvisa

- Klimaträttvisa ses av deltagarna i Basecamp som ett område som bör prioriteras högt. Däremot syns inte det i enkäten.
- Klimaträttvisa är ett nytt område för Amnesty Sverige och vi har inte en tydlig roll. I några kommentarer beskrivs klimatfrågan som ett perspektiv som genomsyrar alla andra människorättsområden och andra undrar om vårt fokus borde vara på konkreta människorättskränkningar i spåren av klimatkrisen och omställningen.
- Fler nämner den ska gröna omställningen och att Sápmi påverkas mer än andra delar av Sverige, vilket leder till kränkningar av samernas rättigheter.

“Klimaträttvisa är det absolut mest nödvändiga för vår överlevnad på jorden. Rasismen/kapitalismen/kolonialismen är tätt sammankopplade och måste göras upp med för att vi ska kunna ta tag i klimatkrisen.”

“Enligt mig är det ett stort och växande problem att samhället utvecklas i riktning mot ett övervaknings-samhälle där ett fåtal enorma företag (Google, Apple, Microsoft, Amazon, Facebook) övervakar och kontrollerar människors liv mer och mer.”

Rätten till hälsa, boende och social trygghet

- Rätten till hälsa, boende och social trygghet är ett område som enligt konsultationen inte är högprioritet.
- Kommentarer på Basecamp handlar om rätten till bostad i svensk kontext, hur vi navigerar rätt ur ett rättighetsperspektiv. Andra kommentarer handlar om att hälsofrågor nu är uppe på den globala dagordningen pga pandemin och att det ger oss en bra plattform att arbeta utifrån. Andra lyfter utsatta EU-medborgare.
- Det görs också kopplingar mellan rätten till hälsa, boende och social trygghet och den ökande segregation och möjlighet att arbeta utifrån det perspektivet.

Företagsansvar

- Företagsansvar anses inte så högprioriterat i konsultationen och lyfts därmed inte i den omfattning som vi idag prioriterar frågan.
- Frågor som ändå lyfts har varit klimatkrisens och omställningens effekter på Sápmi och samers rättigheter som ett område att fokusera på, samt övervakning.

Hbtqi+-personers rättigheter

- HBTQI+-personers rättigheter lyfts inte i konsultationen i den omfattning som vi idag prioriterar frågan.

Andra kommentarer i konsultationen

Ett fåtal personer valde att lyfta andra människorättsfrågor i sina svar i enkäten samt på Basecamp. Av dessa syntes frågor som dödsstraffet, tortyr och samvetsfrågor. Det fanns även några kommentarer

“”

“Jag anser att AMNESTY främst ska ägna krafterna åt alla samvetsfrågor. Viktigare än någonsin idag. Jag tycker inte AMNESTY ska splittra sig och arbeta för att lösa all världens problem.”

“Det allra viktigaste är att verka mot dödsstraff men det fanns inte med - märkligt! Samvetsfrågor tortyr och dödsstraff som är de tre viktigaste områdena finns inte med som valmöjlighet.”

“Amnesty bör på ett mycket tydligare sätt arbeta för samernas urfolksrätt. Det borde vara självklart att Amnesty Sverige fokuserar på och driver samiska rättighetsfrågor. Därför har jag valt tre prioriterade områden; rasism, klimaträttvisa och företagsansvar.”